

Riksgälden
riksgalden@riksgalden.se

Kopia till:
Finansdepartementet
finansdepartementet.registrator@regeringskansliet.se
Försvarsdepartementet
forsvarsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

2026-09-04

Er ref: RGR 2026/22

FF ref: 2026/33

Remissyttrande: Förslag till Policy för bedömning om en bank bör hanteras i resolution

Finansbolagens Förening (Finansbolagen) har fått möjlighet att lämna synpunkter på rubricerat förslag.

Kontinuitetsprincipen bör vara styrande

En grundläggande brist är att förslaget grundas på ett regelverk som inte i tillräcklig utsträckning tar sin utgångspunkt i den kontinuitetsprincip som under senare år fått en alltmer central betydelse inom svensk krisberedskap, totalförsvar och finansiell beredskap.

Den svenska beredskapsmodellen bygger på att samhällsviktiga verksamheter så långt som möjligt ska kunna upprätthållas i fredstida kriser, vid höjd beredskap och ytterst i krig. Detta gäller i synnerhet betalningsförmedling, kreditförsörjning till företag och konsumenter, sparande, likviditetshantering men kan även gälla andra finansiella tjänster exempelvis leasing. Leasing av fordon och maskiner med tillhörande och integrerade servicetjänster är idag mycket vanligt förekommande och i vissa segment helt dominerande.

Riksgäldens policy utgår däremot huvudsakligen från frågan om ett instituts fallissemang riskerar att skapa betydande störningar i det finansiella systemet på nationell nivå. Därmed hamnar fokus på storlek, marknadsandelar och spridningseffekter, snarare än på vilken betydelse verksamheten har för samhällsberedskapen. Denna ansats framstår som otillräcklig i dagens säkerhetspolitiska situation.

I ett läge där Sverige bygger upp totalförsvaret och där finansiell beredskap blivit en uttalad nationell prioritering bör bedömningen av vilka institut som ska omfattas av resolutionsplanering i betydligt större utsträckning utgå från frågan: Vilka funktioner måste fungera "som vanligt" även under extraordinära förhållanden? Snarare än: Vilka banker är tillräckligt stora för att deras fallissemang ska ge upphov till marknadsoro?

Det bör framhållas att kontinuitetsprincipen inte heller beaktas tillräckligt i annan reglering som införts under senare år. Det gäller allt från Riksbankens möjligheter att ge likviditetstöd till mindre institut till konsumentkreditregleringen som innehåller kostnadstak som innebär att all konsumentkreditgivning blir olönsam och därmed, enligt vad uppgetts, förväntas upphöra redan när styrräntan börjar närmar sig 10 procent. En styrränta som närmare sig 10 procent är ett fullt tänkbart scenario i en framtida krissituation och därmed något regleringen behöver ta höjd för.

Ett annat exempel är att kontinuiteten i fordonsfinansieringen genom leasing inte alls beaktats i den återaktualiserade ersättningsmodell som ska tillämpas när (leasing) fordon i anspråk tas för försvarsändamål vid höjd beredskap. Om förluster uppstår i följd av anspråktaganden innebär det att leasing inte kommer kunna erbjudas som vanligt i en situation som närmare sig eventuellt höjd beredskap.

Mindre instituts betydelse förbises

Policyn bygger i stor utsträckning på nationella mått för marknadsandelar och systempåverkan. Ett sådant synsätt riskerar att underskatta betydelsen av mindre och medelstora institut som kan ha en avgörande funktion för vissa kundgrupper, lokalt näringsliv och kreditförsörjningen, inklusive leasing till små och medelstora företag. Ur ett totalförsvarsperspektiv är det inte självklart att en verksamhets samhällsvikt kan mätas genom dess nationella marknadsandel. Ett mindre institut kan exempelvis vara av betydelse för kontinuiteten i:

- jord- och skogsbrukets finansiering,
- fordonsfinansiering,
- konsumenters, små och medelstora företags tillgång till finansiering, inklusive leasing

Om sådana institut inte omfattas av adekvata kontinuitets- och resolutionsförberedelser riskerar viktiga samhällsfunktioner att slås ut trots att påverkan på det nationella finansiella systemet bedöms som begränsad.

Asymmetrin mellan stora banker och små institut är problematisk. Den nuvarande modellen leder i praktiken till att de största instituten förbereds för och omfattas av resolution medan mindre institut förutsätts kunna avvecklas genom konkurs eller likvidation. Även om detta är förenligt med den nuvarande strukturen i resolutionsregelverket uppstår flera principiella problem.

Kostnaderna för marknadskoncentration underskattas

Riksgälden fokuserar i huvudsak på kostnaderna som kan uppstå om en stor bank fallerar. Däremot analyseras inte i tillräcklig utsträckning de långsiktiga kostnader som uppstår när regelverk och myndighetsmetoder successivt gynnar koncentration till ett fåtal stora aktörer. Ett finansiellt system som domineras av ett litet antal mycket stora banker blir:

- mindre diversifierat,
- mer sårbart för operativa störningar,

- mer känsligt för cyberangrepp,
- mer känsligt för geopolitiska störningar,
- mer beroende av ett fåtal infrastrukturer och
- mindre konkurrensutsatt med högre kostnader för kunder och konsumenter

Ur ett totalförsvars- och beredskapsperspektiv är mångfald och redundans ofta minst lika viktiga som storlek. Policyn saknar i stort sett en analys av dessa aspekter. Kostnaderna för att låta mindre institut falla beaktas inte tillräckligt. Den centrala frågan bör inte enbart vara vilka kostnader som uppstår om mindre institut räddas genom resolution. Minst lika viktig är frågan vilka kostnader som uppstår om de inte gör det. Mindre eller medelstora instituts konkurser kan medföra:

minskad kreditgivning till lokalt näringsliv,
minskad konkurrens och högre priser,
ökad koncentration till de största instituten.

Dessa effekter kan vara långvariga och i vissa fall närmast irreversibla. Förslaget innehåller ingen närmare analys av sådana samhällsekonomiska kostnader.

Sammanfattande slutsats

Det mest grundläggande problemet med förslaget är att det utgår från ett traditionellt systemriskperspektiv i stället för ett modernt beredskaps- och kontinuitetsperspektiv.

I en tid präglad av säkerhetspolitiska spänningar, hybridpåverkan, cyberhot och återuppbyggnad av totalförsvaret bör utgångspunkten vara att samhällsviktiga finansiella funktioner ska kunna upprätthållas oavsett vilken typ av institut som tillhandahåller dem.

En policy som i huvudsak säkerställer kontinuitet för de största bankerna men accepterar att mindre instituts verksamheter upphör riskerar att motverka såväl finansiell motståndskraft som konkurrens och försörjningsberedskap.

Riksgälden bör därför omarbета policyn så att bedömningen i större utsträckning utgår från kontinuitet i samhällsviktiga funktioner, finansiell beredskap och totalförsvarsintressen, snarare än från traditionella mått på storlek, marknadsandelar och systemrisk.

FINANSBOLAGENS FÖRENING

Per Holmgren
Per Holmgren